

Důraz na aktivní a zdravý životní styl, environmentální udržitelnost a také atraktivita produktu pro spotřebitele. Tyto klíčové aspekty se promítají i do obalových řešení v segmentu nealkoholických nápojů. Specifický vliv pak měla a nadále má pandemie covid-19. Gastro segment utrpěl hluboké šrámy, a tak ještě vzrostl význam balení do retailu.

NÁPOJOVÉ OBALY SMĚŘUJÍ K OBĚHOVOSTI

David Čapek

@ svetbaleni@atoz.cz

f svetbaleni.cz

in svetbaleni

svet_baleni

Zatímco retail vykazuje dlouhodobě příznivé výsledky, odvětví gastronomie se v současnosti nadechuje k opětovné konjunktuře. Jak uvádí Pavel Vavruška, obchodní ředitel společnosti Sodovkárna Kolín, letošní léto je spojeno s enormním nárůstem poptávky zejména díky tomu, že většina Čechů necestovala na dovolenou do zahraničí, ale zůstala v tuzemsku. „Stále více PET lahví a plechovek je přímo na stolech gastro podniků,“ zmiňuje jeden z aktuálních trendů Pavel Vavruška s tím, že dříve hosté akceptovali obvykle jen sklo a točené nealko. Nicméně popularita točených limonád v KEG sudech roste, naproti tomu obliba nealko nápojů ve skle mírně klesá (o jednotky procent). Zvyšuje se také poptávka po KEG s menším objemem – jde nejen o 30litrové,

ale už i 15litrové soudky, což souvisí s obavou provozoven, že nevytočí větší objem, a rovněž nárůstem domácích slavností. I to je důsledek koronavirové pandemie.

SOHLEDEM NA CELÝ ŽIVOTNÍ CYKLUS OBALU

Jako významný a stále sílící trend vnímají nápojářské firmy zpravidla důraz na udržitelnost obalů a jejich šetrnost k životnímu prostředí. „A už nejde jen o to, aby obaly byly ‚recyklovatelné‘, což často platí pouze teoreticky. Vidíme stále větší snahu obaly skutečně recyklovat a používat recyklát v nově vyrobených obalech,“ podotýká Andrea Brožová, tisková mluvčí skupiny Mattoni 1873, a pokračuje: „Co se týká specificky našich obalů – především PET lahví – je vidět úsilí o tzv. ecodesign. Tedy navrhování obalů od počátku tak, aby byly na konci života recyklovány či znovupoužity.“

Andrea
Brožová
tisková mluvčí
Mattoni 1873

„SMĚREM K UDRŽITELNOSTI A CÍRKULARITĚ“

Ke sjednocování barev PET lahví pro lepší recyklaci jsme přistoupili před dvěma lety a postupně pokračujeme celým naším portfoliem. V kontextu udržitelnosti a cirkularity lze také zmínit náš pilot s online obchodem Košík.cz, kde jsme uvedli první zálohovanou cirkulární PET lahev v Česku, která je jako cirkulární certifikována nezávislou americkou certifikační firmou. A také první zálohovanou plechovku Mattoni.

FOTO: Kofola ČeskoSlovensko

Uzavřít cirkulární kolečko s PET lahvemi si klade za cíl společnost rPET InWaste. Investovala do inovativní technologické linky na zušlechtnění PET vložek pocházejících z vytríděných PET nápojových lahví. Redakci časopisu Svět balení poskytl rozhovor jednatele této společnosti Jiří Hudeček.

Na jaké překážky dosud naráží větší uplatnění recyklovaného PET (rPET) u nápojových obalů v Česku?

Nemyslím si, že by uplatnění rPET v ČR naráželo na nějaké zásadní překážky. Obecně se dá říct, že používání je v ČR na nižší úrovni než v zahraničí. Toto se však dle mého soudu a na základě poptávek, které máme, rychle mění a myslím, že se velmi rychle dostaneme na úroveň obsahu rPET v každé lahvi, jako je dnes již běžně na západ od nás.

Můžete popsat, jak funguje vaše technologická linka?

Pro naši výrobu jsme zvolili nejmodernější dostupnou technologii, která využívá principu LSP (Liquid State Polycondensation – úpravy vlastností v tekutém stavu). Jsme jedni z prvních na světě, kteří LSP využívají. Alternativní, tradičně používaná technologie je na principu SSP (tedy Solid State Polycondensation – úprava vlastností materiálu v pevném stavu).

Základní rozdíl spočívá v tom, že chemická reakce, tedy polymerizace, zušlechtnění materiálu, probíhá bez ztráty teploty, když je materiál v tekutém stavu, a nikoliv na samotných peletách/granulích, které musely být předtím zchlazeny. Výhodou tohoto řešení je vyšší míra dekontaminace, větší míra flexibility při výrobě různých druhů materiálu a v neposlední řadě v určitých případech i úspora energie.

Linkou je zpracovávána vytríděná čistá drť z recyklovaných PET lahví. Extruder linky PET roztaví, dále se filtrací zbaví nečistot a za působení vysoké teploty dojde k obnovení polymerických vazeb v materiálu, čímž se zvýší jeho vnitřní viskozita na potřebnou úroveň. Takto zpracovaný produkt se dále ochladí a naseká na malé granulky, které jsou naším finálním výrobkem. Linka je plně automatizovaná, řízená počítačovým systémem, který zajišťuje kontrolu nad všemi výrobními parametry.

Jaké plány či ambice má vaše společnost do budoucna?

Naší vizí bylo, je a bude uzavřít cirkulární kolečko s PET lahvemi v ČR, s tímto jsme vznikli a myslím, že jsme urazili i pořádný kus cesty. Hala je hotová, technologie zprovozněna, lidé vyškoleni. Do budoucna nás čeká ještě hodně práce, aby co nejvíce kvalitního materiálu v co největším množství cirkulovalo v rámci ČR. Věřím, že s partnery z průmyslu tuto naši vizi dotáhneme ke spojení všech zainteresovaných a rPET InWaste se stane spolehlivým dodavatelem pro potravinářský průmysl. Naším cílem je 32 000 tun rPET regnulatúru v roce 2024 pro účely „bottle to bottle“ (z lahve do lahve).

Jiří Hudeček
rPET InWaste

„POKROČILÉ TECHNOLOGIE VE SLUŽBÁCH RECYKLACE“

Vždy je podle Andrey Brožové třeba myslet na celý životní cyklus obalu. Tedy nejen aby byl co nejkomfortnější pro spotřebitele, bezpečný pro výrobek, vhodný pro danou příležitost, při které je jeho obsah konzumován, a působil dobře v regálu prodejny, ale aby o něj bylo také postaráno, až doslouží. „Je potřeba v mnohem větší míře nastartovat skutečnou lokální recyklaci, v Česku stále obrovské množství obalů zbytečně končí na skládkách nebo ve spalovnách,“ upozorňuje Andrea Brožová. Proto společnost dlouhodobě usiluje o zavedení plošného zálohového systému na nápojové PET lahve a plechovky. Vzorem může být podle Mattoni 1873 například Slovensko, které se nedávno rozhodlo takový systém zálohování zavést.

RECYKLACE JE NESPORNÝM KLADEM

Přestože plast a potažmo PET má u řady spotřebitelů „špatnou pověst“ a je nezdárka vnímán negativně, u nápojových obalů je v zásadě nenahraditelný.

„O výhodách PET v obalech se toho všeobecně ví hodně. Pokusy o náhradu papírem, sklem nebo nedej bože nějakými rádoby biodegradabilními materiály tady budou vždycky a jistě mohou existovat jednotlivé produkty, kde lze najít vhodnou alternativu,“ poznamenává Jiří Hudeček, jednatel společnosti rPET InWaste. To ale podle něj přinejmenším v dohledné době neoslabí pozici PET, jehož hlavními přednostmi jsou chemická stálost, lehkost, čistota a v neposlední řadě recyklovatelnost.

PET materiál je jedním z nejlépe zpracovatelných obalových materiálů vůbec, potvrzuje Jan Daňša, country manager společnosti Alpla. „Pokud totiž vezmeme v úvahu nejen to, zda se může obal znovu naplnit, ale také to, jaké znečištění či spotřebu vody doprovází jeho výroba, doprava, naplnění, případně znovu využití obalu, patří lahve vyrobené z recyklovatelného PET materiálu k těm nejekologič-

„JAK NA RECYKLOVATELNÝ OBAL“

Společnost Eko-kom připravila doporučení pro konstrukci a design obalů v segmentu nápoje, aby byla zajištěna jejich maximální recyklovatelnost. Autorizovaná obalová společnost (AOS) uvádí, že technologie a podmínky pro recyklaci odpadů se stále rozvíjejí. Na trhu se objevují nové způsoby materiálového využití dosud obtížně recyklovatelných odpadů. Podle zástupců AOS Eko-kom vynakládá značné úsilí, aby poskytované konzultace, informace a doporučení byly aktuální a přesné, nemůže to však jakkoli zaručit. Mají-li čtenáři zájem, pracovníci AOS Eko-kom pomohou s podrobnějším posouzením: konkrétní obaly lze konzultovat přímo se zpracovateli odpadů.

Nápojové plechovky Al

Recyklovatelné: Hliník; co nejmenší potisk; dobře oddělitelné plastové a papírové etikety pevné za mokra; neoddělitelné i oddělitelné uzávěry z hliníku
Zhoršují recyklovatelnost: celoplošný potisk; neoddělitelné etikety bez ohledu na materiál a plochu pokrytí; oddělitelné uzávěry z jiného materiálu než hliník

Obtížně recyklovatelné: jiný než hliník; lamináty s plastem a jinými materiály; neoddělitelné nekovové a nehlínkové součásti; neoddělitelné uzávěry z jiného materiálu než hliník

Nápojové plechovky Fe

Recyklovatelné: feromagnetické kovy; co nejmenší potisk; dobře oddělitelné plastové a papírové etikety pevné za mokra; lepidla ve vodě rozpustná; neoddělitelné i oddělitelné uzávěry z ocelového plechu
Zhoršují recyklovatelnost: celoplošný potisk; neoddělitelné etikety bez ohledu na materiál a plochu pokrytí; oddělitelné uzávěry z jiných materiálů než feromagnetických

Obtížně recyklovatelné: jiné než feromagnetické kovy; neoddělitelné nekovové a neferomagnetické součásti; neoddělitelné uzávěry z jiných materiálů než feromagnetických

PET láhve

Recyklovatelné: nemodifikovaný PET; transparentní bezbarvé a světlé barvy

(modrá, zelená); SiO₂ plazmový povlak, uhlíkový plazmový povlak, PA multilayer do 5 % hmotnostních bez vazby na podklad; slitina PTN; bez potisku či laserový tisk; etikety z PE, PP, OPP (s hustotou do 1 g/cm³); lepidla v zásadách, nebo vodou rozpustná, nebo v zásadách/vodě uvolnitelná při 60–80 °C bez reaktivace; uzávěry PE nebo PP (s hustotou do 1 g/cm³), včetně těsnění z PE + EVA
Zhoršují recyklovatelnost: transparentní tmavé barvy; EVOH multilayer do 3 % hmotnostních bez spojovací vrstvy; PA multilayer do 5 % hmotnostních se spojovací vrstvou; monolayer PA směs; PGA multilayer; UV stabilizátory; blokátory formaldehydu (AA); optické zjasňovače; absorbery kyslíku; minimální potisk (DV, DMT) doporučenými barvami; etikety z EPS, LDPE (vše s hustotou do 1 g/cm³); lehce pokovené etikety; papírové etikety pevné za mokra; hotmelty, lepidla pro samolepicí etikety; těsnění ze silikonu s hustotou do 0,95 g/cm³; nebo z EPET

Obtížně recyklovatelné: PC, PO, PET-G, PVC, PS; netransparentní, opalické, fluorescenční a metalické barvy; EVOH multilayer nad 3 % hmotnostních, EVOH ve vazbě na podklad, PA multilayer nad 5 % hmotnostních, nebo se spojovací vrstvou; bio/oxo/světlem degradovatelné přísady; nanokompozity; kovové součásti, materiály s hustotou nad 1 g/cm³; jakýkoliv jiný přímý tisk, včetně použití metalizovaných barev; etikety, které brání identifikaci podkladového

PET (např. příliš velké, silně potištěné, metalizované); etikety s hustotou nad 1 g/cm³ (PVC; PS; PET; PETG; PLA); nerozebíratelné, nebo svařované etikety, papírové etikety nepevné za mokra; lepidla v zásadách, nebo vodě nerozpustná, nebo neoddělitelná při 60–80 °C; uzávěry z materiálů a směsí s hustotou nad 1 g/cm³ (např. vysoce plněný PE, kovy...); těsnění ze silikonu, PVC, kovů

Skleněné láhve

Recyklovatelné: standardní sodnovápenaté obalové sklo; nebarvené, lehké barvy, zelená, hnědá; co nejmenší potisk; dobře oddělitelné plastové a papírové etikety pevné za mokra, max. 50 % plochy obalu; lepidla rozpustná ve vodě; uzávěry snadno oddělitelné z plastů, železa a hliníku
Zhoršují recyklovatelnost: neprůhledné, metalické barvy; dobře oddělitelné neskleněné součásti na bázi kovů, nebo plastů (např. madla...); celoplošný potisk

Obtížně recyklovatelné: neobalová skla, např. borosilikátové, olovnatý křišťál, kryolitové apod.; složité konstrukce s neoddělitelnými neskleněnými prvky, metalizované povrchy; metalické barvy; neoddělitelné etikety bez ohledu na materiál a plochu pokrytí; lepidla nerozpustná ve vodě a neoddělitelná (hotmelty); uzávěry neoddělitelné, lisované, ze železa, hliníku, plastů, keramiky a porcelánu

tějším. Tvoří méně emisí a při jejich výrobě se spotřebuje třikrát méně vody než například při výrobě skla," vysvětluje Jan Daňa.

Podle informací, jež nedávno prezentovala skupina Kofola, činí emise CO₂ na litr nápoje v případě lahve ze 100% recyklovaného PET (rPET) 118 gramů. U vratné skleněné lahve jde o 121 gramů, u lahve z panenského PET pak o 125 gramů. V případě jednorázové skleněné lahve se jedná až o 500 gramů CO₂ na litr nápoje.

VRATNÉ LAHVE NA NEALKO SE VRACEJÍ

V kontextu pokračujícího důrazu na udržitelnost zaznamenáváme u tuzemských nápojářských firem silnější zaměření na vratné sklo a podobně i vratné přepravy. V srpnu 2021 oznámila Kofola ČeskoSlovensko, že na jaře příštího roku uvede na maloobchodní trh vratné skleněné lahve o objemu jednoho litru a také speciální modulární přepravku s odnosným uchem, do níž se vejde až šest těchto lahví. „Prakticky celá nabídka našich výrobků pro gastronomii již dnes využívá vratné obaly, máme s nimi zkušenosti a jsme tak na rozšíření do obchodů připraveni,“ komentuje novinku Daniel Buryš, generální ředitel Kofola ČeskoSlovensko. K tvorbě obalového designu v souvislosti s požadavkem udržitelnosti se vyjadřuje Jana Klimková, brand man-

Lucia Vargová
hovorkyňa
Kaufland Slovensko

„PŘÍPRAVA NA ZÁLOHOVANIE NÁPOJOVÝCH OBALOV“

Na spustenie systému zálohovania sa intenzívne pripravujeme už niekoľko mesiacov. Preto vítame možnosť vyskúšať ho v testovacej prevádzke, aj s napojením na informačné systémy Správcu zálohového systému. Chceme si tak aj v praxi otestovať všetky činnosti spojené s reálnym zálohovaním jednorázových nápojových obalov a nastaviť ich tak, aby boli od začiatku roka 2022 efektívne a bezproblémové pre všetky zúčastnené strany.

ager značiek Vinea a Targa Florio ve společnosti Kofola ČeskoSlovensko: „Nemůžeme říci, že bychom vyloženě sledovali trendy v designu. Snažíme se postupovat podle toho, jak to u jednotlivých značek a nápojů cítíme. Je důležité myslet na funkčnost, kompaktnost a pohodlí pro zákazníka. Domníváme se, že kromě lákavého obalového designu, který je bezpochyby důležitý, hraje pro spotřebitele stále větší přidanou hodnotu jeho ekologické provedení.“ Proto když uvedená firma řeší nový obal, snaží se návrhy posuzovat ze všech stran tak, aby jej v rámci možností dotáhla do formy co nejšetrnější vůči životnímu prostředí.

Pozadu nezůstává ani Mattoni 1873, která na letošním mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech představila vlastní litrovou vratnou láhev ze skla a dělitelnou přepravku, v níž si zákazník odnese 6 nebo 12 lahví. Minerální voda Mattoni v nových obalech bude k dostání v neperlivé i perlivé variantě už od konce září 2021, a to exkluzivně v prodejnách řetězce Lidl. „Skleněná zálohovaná lahev Mattoni tedy může být alternativou pro zákazníky, kterým vadí, že PET lahve zatím zálohované nejsou,“ dodává Alessandro Pasquale, generální ředitel Mattoni 1873.

inzerce

Funguje Váš dodavatelský řetězec správně ?

